

Tid Torsdagen den 31 augusti 2017, kl. 16:04-16.45
Plats Bolindersalen 9:035, Tekniska Nämndhuset, Fleminggatan 4
Justerat Torsdagen den 14 september 2017
Anslaget Måndagen den 18 september 2017
Roger Mogert Joakim Larsson §§ 7-9, 11-50

Kristina Lutz § 10

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Roger Mogert (S), ordföranden
Joakim Larsson (M), vice ordföranden §§ 7-9, 11-50

Hanna Jokio (S)
Johan Heinonen (S)
Annika Johansson Hansson (S)
Cecilia Obermüller (MP)
Martin Hansson (MP)
Kristina Lutz (M)
Mikael Lind (M)
Joel Laurén (M)
Björn Ljung (L)
Erik Slottnér (KD)

Tjänstgörande ersättare:

Maria Hannäs (V) för Sebastian Wiklund (V)
Arne Genschou (M) § 10 för Joakim Larsson (M)

Ersättare:

Jimmy Lindgren (S)
Berit Nyberg (S)
Eva Risberg (S)
Elvir Kazinic (S)
Ewa Larsson (MP)
Haval Murad (MP)
Arne Genschou (M) §§ 7-9, 11-50
Hans Breismar (M)
Peter Backlund (L)
Christina Linderholm (C)

Tjänstemän:

Dessutom närvarade stadsbyggnadsdirektören Anette Scheibe Lorentzi, Nämndsekreterarna Jenny Holmberg och Julia Steen, Borgarrådsssekreterarna Felix Antman Debels och Daniel Carlsson Mård och stadsbyggnadskontorets avdelningschefer samt handläggande tjänstemän i de aktuella ärendena.

Stadsbyggnadsnämnden

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

§ 20**Program för centrala Bromma**, Bromma, Dnr 2010-20840-53**Beslut**

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden godkänner förslaget till program.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 29 maj 2017.
Bil § 20

Tjänsteutlåtandet avser godkännande av program för centrala Bromma i stadsdelen Bromma.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), Cecilia Obermüller m.fl. (MP) och Maria Hannäs (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Erik Slottner (KD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt följande:
  - 1 Att delvis godkänna kontorets förslag till beslut.
  - 2 Att kommande planarbete ska bekräfta den befintliga tennisverksamheten på sin nuvarande plats.
  - 3 Att bebyggelsestrukturen revideras till att innehålla företrädesvis slutna kvarter istället för punkthus och lameller.
  - 4 Att exploateringsgraden ökas på så vis att 4 000 tillskapade bostäder är ett absolut minimum.
  - 5 Att därutöver anföra följande:

Precis som vi tidigare anfört så anser vi att förslaget inte uppfyller kriterierna för den täta bebyggelse som är så strategiskt viktig. Istället föreslås en karaktär som till stor del påminner om miljonprogrammets glesa struktur. Detta finner

vi vara olyckligt, varför vi känner oss manade att återigen framföra följande:

Istället för slutna kvarter och hus som når ut i gatan och ger goda möjligheter till ett levande gatuliv föreslås fortfarande punkthus och lameller. Stockholm har inte råd med en gles bebyggelse i kollektivtrafikhärlägen eftersom behovet av bostäder är skriande. Med slutna kvarter och högre nivå av täthetsgrad kan programmet medge fler bostäder i nuvarande föreliggande förslag.

Att avstå från en tät stadslik bebyggelse är illavarslande inte bara för Brommaplan utan också för staden som helhet. Det innebär att relevanta sammanbindningar uteblir och. Med förslaget byggs fortsatt en stad med stadsdelar som inte förhåller sig till varandra utan där det fortfarande finns klara barriärer. För stadsdelens vidkommande är det därutöver av central betydelse att problemen men nuvarande trafiksituation på och kring Brommaplan löses.

När stadsdelar står inför en så omfattande utveckling som vid Brommaplan är det viktigt att denna utveckling även inbegriper goda möjligheter till idrott och rekreation. I detta avseende ska tennisens verksamhet bekräftas på sin nuvarande plats. Inriktningen bör dock gälla för fler idrotter än tennis. Med så många nya bostäder behövs fler ytor för alla sporter.

I det fortsatta arbetet ska ovanstående synpunkter inkorporeras och vara vägledande för kommande detaljplanering. När större områden utvecklas med nya bostäder och nödvändig samhällsservice är det viktigt att tänka nytt istället för att fortsätta bygga på det sätt som redan gjorts i området.

- 3) Björn Ljung (L) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att delvis godkänna kontorets förslag till beslut samt att därutöver anföra följande:

Liberalerna anser att programförslaget måste förbättras på ett antal punkter. Ett så omfattande programförslag i en redan bebyggd del av staden kräver största omsorg. Det kräver också att stad byggs inte endast bostäder.

Först och främst är det olyckligt att programmet inte har fokuserat på att skapa en tät stadsstruktur i anslutning till Brommaplan, Drottningholmsvägen, inne i Riksby och utefter Spångavägen som har gångavstånd till T-banestationerna Abrahamsberg respektive Brommaplan. Det skulle innebära den allra bästa tillgängligheten i ett idag redan trafiktyngt område. Vi vill se mycket mer av kompletterande bebyggelse som sluter kvarter i detta läge och vi välkomnar en hög exploatering på tomten för reningsverket.

Förslaget som det ser ut idag har en hög grad av lamell- och punkthus. Det riskerar att underutnyttja det område som tas i anspråk. Vi vill se att fler hus i tät kvarterstruktur med slutna innergårdar planeras för att skapa en trygg stadsmiljö och undvika att behöva utnyttja större yta för planeringen av bostäder.

Kolonilotterna ska bevaras, om ny väg ska dras i anslutning till koloniområdet ska det vara en miljöprioriterad gata med småskalig busstrafik. Områdena omkring koloniområdet – alltså platserna för fornlämningar och unik fauna – ska inte bebyggas. Husen som byggs invid koloniområdet bör byggas med en skärm av grönska mellan koloniområdet och bostäderna. Att Riksby koloniområde ska bevaras intakt måste vara en av utgångspunkterna för det fortsatta arbetet.

Salk tennisbana bör inte flyttas vilket per definition betyder att kolonistugorna på Salixvägen som är en del av stadsplanen från 30-talet kommer att ligga kvar och inte flyttas som kontoret föreslår. Tennisanläggningen invid koloniområdet bör integreras och kan med fördel kompletteras med ytterligare idrottsyta i anslutning till skolan och befintlig bebyggelse. Koloniområdet bör vara både odlingslandskap och rekreativområde för boende i närheten.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att programmets genomförande inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som åsyftas i PBL (2010) 4 kap 34§ eller MB 6 kap 11§ att en miljöbedömning behöver göras. Samtidigt säger Länsstyrelsen i sitt remissvar: "På nuvarande underlag kan Länsstyrelsen inte bedöma om planläggning enligt programmet skulle klara de krav som behöver ställas för att undvika en prövning enligt 11 kap. 10 § plan- och bygglagen, PBL, vid antagande av påföljande detaljplaner." Detta är en anomali som kontoret måste reda ut.

I områdets nordöstra del som gränsar mot Bromma flygplats bör verksamheter/hotell/studentbostäder planeras som bullerskydd mot flygplatsen. Den naturliga bullerskärm som finns idag är en kulle med höjdskillnader som kan tas tillvara i en fortsatt exploatering och bör självklart inte sprängas bort.

I det här skedet planerar vi för historiskt stora förändringar i Bromma. Då är det av största vikt att planeringen görs för att skapa hållbar och mångsidig stadsmiljö där tät bebyggelse blandas med andra samhällsfunktioner och rekreationsytor med ett helhetsgrepp.

Beslutsgång

Ordföranden Roger Mogert (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), Cecilia Obermüller m.fl. (MP) och Maria Hannäs (V).

Reservation

Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Erik Slottnér (KD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Björn Ljung (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), Cecilia Obermüller m.fl. (MP) och Maria Hannäs (V) enligt följande:

Stockholm växer och det är många människor som vill bo och verka här. Ett bostadstillskott på mellan 3000 och 4000 bostäder i centrala Bromma tillsammans med plats för nya verksamheter, parker och offentliga ytor är därför välkommet. Bromma ska ges goda boendemiljöer med kultur, service och tillgång till idrott, park - och naturmark. Detta måste därför utvecklas parallellt med bostadsbyggandet.

Stadsbyggnadsnämnden menar att detaljplanering ska ske i en helhet och välkomnar därför programmets strategiska inriktning och att de grundläggande förutsättningarna för en exploatering har utretts. Nämnden vill påtala den stora vikten av att helhetsgreppet behålls i de kommande detaljplaneetapperna. Det är viktigt att nämnden kontinuerligt inom ramen för den fortsatta planeringen får en återkoppling

kring helheten och att övergripande utredningars påverkan på detaljplanerna tydliggörs tidigt. Särskilt måste trafik, gatustruktur och gröna samband studeras och hanteras på en övergripande nivå. Det behöver även göras barnkonsekvensanalyser och naturvärdesbedömningar. I det fortsatta arbetet med trafik och gatudragningar måste stor hänsyn till topografiska förhållanden tas och gator terränganpassas. Ett övergripande mål är att bebyggelsen ska kunna integreras i den framtida stadsutvecklingen av Bromma flygplats.

Ersättaryttrande

Christina Linderholm (C) instämmer i förslag från vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Erik Slottner (KD).